

ГЕТТА О.С.,
доктор філософії в галузі екології, старший викладач кафедри Хімічна техніка та промислова екологія Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

КВІТА О.П.,
студентка 3 курсу кафедри Хімічна техніка та промислова екологія Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЗНИЩЕННЯ ЛІСІВ ЯК ОДНА З ГОЛОВНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ СЬОГОДЕННЯ

Ліси України за своїм призначенням і розташуванням виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі та інші функції і забезпечують потреби суспільства в лісових ресурсах. До особливостей лісів України належать: порівняно низький середній рівень лісистості території країни; зростання лісів у різних природних зонах (Поліссі, лісостепу, степу, Українських Карпатах та гірському Криму), що зумовлює істотні відмінності щодо рослинних умов, методів ведення лісового господарства, використання лісових ресурсів; екологічне значення лісів та висока їх частка (понад 50%) з режимом обмеженого лісокористування; високий відсоток заповідних лісів (понад 15%), який має тенденцію до зростання; сформоване закріплення лісів за постійними лісокористувачами; більшість лісів України є штучно створеними і потребують посиленого догляду.

Ліс займає третину всієї поверхні суші нашої планети, проте, при нинішніх темпах знеліснення, в недалекому майбутньому, ми можемо втратити більшу частину безцінного покриву. Дерева відіграють життєво-важливу роль в круговороті вуглецю: вони поглинають вуглекислий газ і виділяють кисень, що запобігає різкому підвищенню глобальних температур і забезпечує кисень, необхідний всім живим істотам для дихання. Ліс – середовище існування понад двох третин птахів і всіх наземних тварин. Екологічна проблема вирубки лісів може набути масштаб катастрофи, якщо людство не забезпечить стале управління лісовими ресурсами та сільським господарством. Моніторинг лісів в майже реальному часі - один з ключових шляхів вирішення проблеми знеліснення.

В даний момент проблема вирубки дерев актуальна для всіх континентів землі, однак найбільш гостро ця проблема стоїть в країнах Західної Європи, Південної Америки, Азії. Інтенсивне знищення лісів призводить до проблеми збезліснення. Територія, вільна від дерев, перетворюється в бідний ландшафт, стає непридатною для життя.

Щоб зрозуміти, наскільки близька катастрофа, слід звернути увагу на ряд фактів:

- а) більше половини тропічних лісів світу вже знищено, а для їх відновлення будуть потрібні сотні років;
- б) зараз тільки 30% суші зайнято лісами;
- в) регулярна вирубка дерев призводить до підвищення в атмосфері окису вуглецю на 6-12%;
- г) щохвилини зникає територія лісу, яка за розмірами дорівнює кільком футбольним полям.

Досить часто вирубка дерев відбувається незаконно. У багатьох країнах світу не вистачає інститутів і людей, які можуть контролювати процес вирубки лісів. У свою чергу, підприємці даної сфери іноді роблять порушення, щорічно збільшуючи обсяги вирубки лісу. Також вважається, що на ринок поступає і деревина, яку поставляють бракон'єрами, які не мають дозволу на діяльність. Існує думка, що введення високого мита на лісоматеріал значно скоротило б продаж деревини за кордон, відповідно знизило б і кількість зрубаних дерев.

Основний результат вирубки дерев – це зникнення лісів, який має масу негативних наслідків:

- кліматичні зміни;
- забруднення навколишнього середовища;
- зміна екосистеми;
- знищення великої кількості рослин;
- тварини змушені залишати звичні місця проживання;
- погіршення стану атмосфери;
- погіршення кругообігу води в природі;
- руйнування ґрунту, що призведе до ерозії ґрунту ;
- поява екологічних біженців.